

ÜSTÜN YETENEKLİLER OKULU

“ Uzun yıllardır okuduğum
en keyifli roman ”
- J. Courtney Sullivan,
THE NEW YORK TIMES

Bruce Holsinger

Çeviren: Defne Yazıcıoğlu

sander yayınları

ÜSTÜN YETENEKLİLER OKULU

Bruce Holsinger

Translated from the English Language edition of *The Gifted School* by Bruce Holsinger, originally published by Riverhead Books. This edition arranged through Akcali Copyright Trade and Tourism Co. LTD. Copyright © 2020 Riverhead Books. Turkish translation Copyright © 2022 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali, Riverhead Books tarafından *The Gifted School* adıyla yayımlanmıştır. Bu eser Akçalı Ajans aracılığıyla alınmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SANDER YAYINLARI

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL
Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: sander@sanderyayinlari.com
www.facebook.com/sanderyayinlari
www.twitter.com/SanderYay
www.instagram.com/sanderyayinlari
<https://sanderyayinlari.com>

ISBN: 9786258064490
Yayıncı Sertifika No: 45798
1. Baskı: İstanbul 2022
İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa
Genel Yayın Yönetmeni: Şirin Aydınır
Çeviren: Defne Yazıcıoğlu
Editör: Gülnur Gözübek
Redaksiyon: Neşe Siyamoğlu
Son Okuma: Betül Yılmaz
Mizanpaj: Özkan Köse
Kapak Uygulama: Özkan Köse
Orijinal Adı: The Gifted School

BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Yakuplu Mahallesi 194 Sokak 3. Matbaacılar Sitesi No:337/338 Beylikdüzü/İstanbul
Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

ÜSTÜN YETENEKLİLER OKULU

Özet

Buna üstün yetenekliler okulu diyorlar ve her ebeveyn burada bir yer kapmaya çalışıyor. Çünkü çocuğunuz bu okula girme şansına ulaşırsa her şey mümkün: Harvard, Stanford, Cambridge, Sorbonne...

Crystal, Kolorado'daki Rocky Dağı'nın eteklerinde yer alan zengin ve ayrıcalıklı bir yerdir. Sokakların adlarının bile değerli taşlarla anıldığı, renk ve güzelliklerle dolu bir kasabadır. Profesörlere, cerrahlara ve girişimcilere ev sahipliği yapan ikinci bir Silikon Vadisi. Bir başka deyişle, çocuklarının geleceği konusunda hırslı ve her türlü avantajı elde etmeye hevesli aşırı başarılı insanların mekânıdır. Bu nedenle, beş yerel okul yönetim kurulu, olağanüstü yetenekli çocuklar için bir girişim başlattığında, her türlü baskı devreye girer.

Rose Cantrell, kariyerinin zirvesinde olan bir pediatrik nörolog. Kocasını Gareth Quinn'le olan evliliğinde onu zorlayan kısım, kitap kurdu kızları Emma Q hakkındaki eşinin sönük hırsıdır. Ancak Rose'u ayakta tutan şey, çocukları doğduğundan beri dostluklarına değer verdiği destekleyici kadın çevresidir.

Rose ve arkadaşları Samantha, Azra ve Lauren, ilk seferde çocukları için böyle bir okulda yer bulmaya kararlılar. Yine de acımasız kabul süreci, sıkı sıkıya bağlı topluluklarındaki herkesin sinirlerini bozmakta: Orta yaş krizini ikiz erkek çocuklarının atletik yeteneklerine kanalize eden stresli bir futbol babası olan Beck; yolunu bulmaya çalışan sorunlu bir genç olan Tessa; acımasız bir çizgiye sahip karizmatik bir beşinci sınıf öğrencisi olan Emma Z; üç dil bilen torunuyla ilgili okul planlarına şüpheyle yaklaşan Perulu göçmen bir ailenin reisi Ch'ayña ve ortaya çıkarılmayı planladığı büyük bir sırrı olan satranç dâhisi Xander.

Aileler çok geçmeden kendilerini tanımadıkları bir dünyada bulurlar. Çocuğun çocuğa karşı kıskırtıldığı yerde. Evliliklerin ve arkadaşlıkların kırılma noktasına kadar geldiği bir yerde. Çocukların baskı altında ezildiği, ebeveynlerin çocukları başaramazsa, övünme haklarından çok daha fazlasını kaybedecekleri yerde.

ÜSTÜN YETENEKLİLER OKULU, Celeste Ng, Tom Perrotta, Nick Hornby ve Liane Moriarty'nin okuyucuları için mükemmel bir hikâye. Ebeveyn hırsı, sosyal baskı ve ayrıcalık hakkında hızlı ve güncel bir kitap. Sürükleyici, ısıltılı çağdaş bir ortamda ortaya çıkan *ÜSTÜN YETENEKLİLER OKULU*, nihayetinde sevginin, bir çocuğun üstün yeteneği de dahil olmak üzere birçok biçimde ortaya çıkabildiğini gösteriyor.

YAZAR HAKKINDA

Bruce Holsinger, Michigan Üniversitesi'nden Müzik alanında lisans derecesi, Columbia Üniversitesi'nden Karşılaştırmalı Edebiyat alanında doktora derecesi almıştır. Kariyerine Boulder'daki Kolorado Üniversitesi'nde (Üstün Yetenekliler Okulu'nun yeniden tasarlanmış ortamı) başladıktan sonra, şimdi Charlottesville'deki Virginia Üniversitesi'nde ders vermektedir ve Linden Kent Memorial İngilizce Profesörlüğü yanı sıra *New Literary History* dergisinin editörlüğünü yapmaktadır. Çok sayıda akademik kitabın yazarıdır ve diğer kuruluşların yanı sıra Modern Dil Derneği, Amerikan Müzikoloji Derneği, Amerikan Öğrenilmiş Topluluklar Konseyi ve Ulusal Beşeri Bilimler Vakfı'ndan büyük ödüller ve burslar kazanmıştır.

Holsinger, William Morrow (ABD) ve HarperCollins (İngiltere) ile birlikte iki tarihi roman yayınlamıştır. *A Burnable Book* (2014), *New York Times* Editörün Seçimi listesine girmiş, John Hurt Fisher Ödülü'nü kazanmış ve *Publishers Weekly*'de olumlu bir inceleme yazısıyla değerlendirilmiştir. *The Invention of Fire* (2015), Ayın Amazon Kitabı seçilmiş ve *Library Journal* ve *Publishers Weekly*'de son derece olumlu eleştiriler almıştır. Makaleleri ve incelemeleri *The New York Times*, *The New York Review of Books*, *The Washington Post*, *Slate*, *The Nation* ve diğer birçok yayında yer alan Holsinger, *To the Best of Our Knowledge* ve *Here & Now* da dahil olmak üzere Ulusal Radyo'ya birçok kez çıkmıştır. Bruce Holsinger Guggenheim Bursu sahibidir.

Üstün Yetenekliler Okulu

...üstün yetenekli bir çocuğa sahip olmanın cezbedici o kadar çok yanı var ki bazı ebeveynler böyle bir çocuğa sahip olduklarını kanıtlamak için neredeyse her yolu deneyebilirler...

-Sheila Moore ve Roon Frost, Oğlunuz Varsa

Soru 15

On bir yaşında bir kız, bir test kitapçığı üzerine doğru kam-buru çıkmış oturuyor; oda etrafını sarmış. Sol elinde bir kalem tutuyor ve öndeki kolunun altında, gri noktalarla benekler yapılmış bir kâğıt var. Bildiklerinin ve bilmediklerinin, yapabileceklerinin ve yapamayacaklarının bir dizilimi. Dirsekleri, önünde açık duran testin iki yanında duruyor. İşini çerçevesiyor, ona sınırlar çiziyor.

Bir sonraki daireyi doldurmaya başlıyor ama kalemiyle yaptığı ilk yumuşak hamlede eli donup kalıyor. Kitapçığa kaşlarını çatarak bakıyor. Cevap C olamaz çünkü...

Yoksa olabilir mi?

Duvar saatine bakıyor, saniyelerin kalp atışı gibi geçişini duyuyor.

İki dakika kaldı.

Karnına bir kere daha kramp giriyor. İşareti siliyor ve soruyu bir kere daha okuyor.

15. sorunun altında dört kutu var. Üstteki iki kutudaki resimler belirli bir şekilde birbirine uyuyor. İkinci sırada boş bir kutu var. Sağ taraftaki dört figürden hangisi, üst kutular-daki resimler gibi, sol alt kutudaki resimlerle uyumludur?

Sol alttaki kutuya bakıyor. Renkli şekiller sayfada birbirine karışıyor. Bir kare, bir daire, bir yamuk, bir koni, bir eşkenar dörtgen.

Mavi, kırmızı, yeşil, sarı, mor.

Bir tutam saçını parmaklarına doluyor ve kafa derisinde küçük bir acı oluşana kadar çekestiriyor. Jetonla çalışan pençelerden birinin, beynindeki jöleli karışımın içinden doğru cevabı çekip çıkarmak için uzandığını hayal ediyor.

Alt dudağı ağızından içeri doğru kıvrılıyor. Tuz tadı. Dişleri, yumuşak etini sıkıştırıyor. Sıkı. Daha sıkı, acıyana kadar.

Ama cevap bir türlü kafasında belirmiyor.

Masada, onun yanında aynı testi yapan başka bir çocuk oturuyor. Saçları siyah ama teni onunkinden daha soluk. Haki kumaşın koyulaştığı sağ dizinin hemen üstündeki avucunu pantolonuna sürterek, kalem tutan elinin terini siliyor. Çok sinir bozucu ve çok dikkat dağıtıcı.

Saate bir daha göz atıyor. Bir dakika.

Çocuğun baloncuklu kâğıdına bakmak isteyen kötü bir yanı var ama şimdiye kadar gözetmenin bir kez bile göz kırptığını fark etmedi.

Kadının adı Bayan Stark. Test başlamadan önce onları kopya çekme ve gözlerini sadece önlerindeki kâğıdın üstünde tutma konusunda uyarmıştı.

Böylece kız, oğlanın baloncuklu sayfasına bakmamaya karar veriyor. Bunun yerine, Bayan Stark'ın devasa baykuş gözlüklerinin yanından gözüken ve gümüş renkli camdan bir duvarla fuyayeden ayrılmış olan kafeteryanın uzak ucuna bakıyor. Birkaç bölme posterlerle kaplanmış ve bir tanesi üst köşeden ayrılıp eğilmiş. Cam yüzünden, posterler olmadan bile ötesini görmek imkânsız. Daha doğrusu çoğu zaman göremezsiniz.

Görebildiğiniz şey, ebeveynlerin soluk, bir o yana bir bu yana sallanan gölgeleri. Sessiz kalmaya çalışıyorlar ama o; mırıldanmalarını, tıslamalarını, nefes alışlarını duyabiliyor. Hayalet gibi görünüyorlar.

Onlardan biri annesi.

Bakışları camın üzerinde gezinirken, pencerelerin dikdörtgenlerini ve karelerini, özellikle de eğik posterin katlanmış tepesinin ve yukarıdaki çelik çerçevenin oluşturduğu şekli fark ediyor. Bir kare, bir dikdörtgen, bir yamuk...

Cevap D.

Bir anda cevap silah gibi patlıyor ve neredeyse bunu yüksek sesle söyleyecek gibi oluyor. Soru 15'e bakıyor ve sol alt kutudaki deseni görüyor. D'de gösterilen desen, iki üst kutudaki desenlerle uyumlu.

Omuzları gevşiyor, burnu kendi terinin tatlı kokusuyla karın-
calanıyor. Baloncuğu doldurmaya başladığı anda nemli sarı tahta
kalem parmaklarının arasından kayıp masanın üzerinde yuvar-
lanarak kenardan aşağı düşüyor. Kalem yerde sekerken çıkardığı
tıkırtıyı duyuyor.

Sağ eliyle masanın kauçuk kenarını kavrayarak, kalemi almak
için eğiliyor. Hareket, sandalyesinden hafifçe kalkmasını ve öne
doğru eğilirken garip bir yarım adım atmasını gerektiriyor. Ka-
lemin ucundaki silgiyi iki parmağının arasına sıkıştırıp kendisi-
ne doğru geri çekiyor. Tüm bu manevra, birkaç saniyeden fazla
sürmüyor ancak başı tam masa seviyesinin üzerine çıktığı anda,
Bayan Stark ileriye doğru yürüyor ve ellerini çırpıyor.

Zil çalıyor.

Tıkırtıların arasından, “Kalemleri bırakın, kitapçıklar kapan-
sın!” diye sesleniyor Bayan Stark. Büyük gözlüklerin ardından
gözleri, odayı kıyıdaki bir deniz feneri gibi tarıyor.

Kız baloncuklarla dolu kâğıdına bakıyor. Bayan Stark’a bakı-
yor. Yine balon kâğıdına bakıyor ve kaleminin ucu 15. soru için
ayrılmış dört boş daireye neredeyse ulaşana kadar eli masanın
yüzeyinde kayıyor.

“Emma Zellar, hemen kalemini bırak!”

Kızın eli, kalemin ucu D cevabının bir santimetreden daha az
yukarısındayken donuyor. Zil sesi kesiliyor. Kalemin ucundaki
kurşun koninin kendiliğinden aşağıya düşüp cevabı doldurması-
nı dileyerek boş baloncuğa bakıyor.

“Şimdi!”

Lobideki sesler giderek yükseliyor. Dışarıda biri gülüyor. Ebe-
veynler testin sona erdiğinin farkındalar.

Kız, kalemi aşağı eğip kitapçığa düzgünce yerleştirirken par-
mak boğumlarının garip hareketini takip ediyor. Bayan Stark ge-
lene ve baloncuklu kâğıdı önünden çekip alana kadar doldurul-
mamış daireye boş boş bakıyor.

Ebeveynler, çocukların kendi hikâyelerini yazmasına izin vermek yerine her zaman hikâyeyi yönetmek isterler.

Üstün Yetenekliler Okulu, rekabetçi ebeveynliği neyin beslediğini ve bunun çocuklar üzerindeki yıpratıcı etkilerini inceliyor. Karakterler üzerinden aslında ebeveynlerin çocuklarının akademik başarısını gösterme konusunda neden bu kadar hevesli olduğunu açıklıyor: Teorik olarak, böyle bir başarı, paranın satın alamayacağı birkaç şeyden biridir. Aynı zamanda özenle kurgulanmış bölümlerde, karakterlerin sır gibi sakladığı utanç, sahtekârlık ve aldatma hikâyelerine de şahit oluyoruz.

Üstün Yetenekliler Okulu, çocukları bebekken tanışan ve yakın arkadaş olan dört farklı aileye odaklanıyor. Üstün yetenekli çocuklar için kurgusal bir kasaba olan Crystal'de bir akademinin açılacağı haberi geldiğinde, uzun süredir devam eden gerilimler tırmanıyor ve sırlar su yüzüne çıkıyor.

Virginia Üniversitesi'nde profesör olan Bruce Holsinger'ın 'Bilişsel Yeterlilik Testi' etrafında dönen romanının başarısı, romanın merak uyandırırken keskin bir incelemeyi de başarmış olmasına dayanıyor.

Crystal Akademi, özeldir ve hiçbir şey arkadaşlarımızın sahip olamayacağı bir şeyden daha arzu edilebilir değildir.